

Pieniądz w Centrum?

Czy pieniądz może być środkiem, który organizuje nasze życie i naszą codzienność? Można postawić takie pytanie komplikując sobie odpowiedź – pisze prof. Leszek Mądzik, twórca koncepcji modułów ekspozycyjnych: "Spotkanie z pieniądzem" i „Pieniądz w sztuce”.

Kiedy znalazłem się w gronie osób tworzących i oceniających formułę Centrum Pieniądza NBP, temat ten wydał mi się istotny w rozumieniu relacji człowiek – pieniądz. Gdzie i jakie są proporcje? Jaka jest motywacja w potrzebie zdobywania i wydawania środków płatniczych? Przecież od zarania jedno żywi się drugim. Ten wpływ budował i buduje postawy, zachowania i relacje międzyludzkie. Konfrontuje stronę materialną i duchową człowieka. Ma wpływ na naszą moralność – uogólniając, na nasze życie. Znalezienie złotego środka, który nie przechylił szali na jedną ze stron ani na tę, która dźwięczy blikiem monet ani na tę, która jest niematerialna, duchowa, wydaje się istotne. Pieniądz organicznie jest częścią bycia i tworzenia w czasie, który nam dano. Niepokój wyzwala się, kiedy widoczna na horyzoncie moneta swoją jaskrawością oślepi i każe nam gonić oddalający się horyzont, nie bacząc co wokół tej iluzorycznej drogi zostawiamy, gubimy czy tracimy.

W sformułowaniu „czas to pieniądz” odbija się idea takiego widzenia rzeczywistości. Powstające Centrum ma w przywołanych aspektach wyjątkową misję. Odpowiedzialną, tak w warstwie ideowej jak i estetycznej. Przechodząc przez różne przestrzenie odbywamy wędrówkę przez historię, tradycję, epoki, upadki, wzloty, emocje, których wspólnym mianownikiem jest pieniądz. W mojej przygodzie ze sztuką istotny jest stan, który wyzwalamy w sobie przez obraz, plastykę, czyli najpierw to, co widzimy, a potem werbalizujemy. Ten przedślowy kadr kieruje się głównie do emocji i wrażliwości wy-

Quentin Matsys – Bankier z żoną, 1514

nikiej z przeżycia dostrzeżonych modułów. Nagrodzony projekt będący rezultatem konkursu daje nadzieję, że w warstwie wizualnej Centrum Pieniądza NBP spełni oczekiwania zwiedzających. Ciekawość, tajemnica, które są podstawowym elementem procesu tworzenia, wsparte logiką przedstawionych tematów (modułów) dają nadzieję, że przebyty trakt będzie owocował dojrzałym i mądrym rozumieniem roli pieniądza.

Nie jest bez znaczenia pierwsze zetknięcie z przestrzenią, określaną SPOTKANIE Z PIENIĄDZEM, będącą salą wtajemniczenia. To w niej spotykamy się z rodzajem inicjacji, która podświadomie pragnie nas pozyskać i przekonać do wędrówki przez kolejne sale. To tutaj – na progu zwiedzania – jesteśmy w sercu wydarzeń będąc ich częścią. Wtopienie się w symboliczne miasto, które jest rezultatem pracy człowieka ma przekonać nas do sensu owoców naszego trudu. Kiedy już wierzczymy naszą drogę w labiryncie różnych spotkań, zdierżamy się z tematem PIENIĄDZ W SZTUCE. Okazuje się, że także dla artystów pieniądź jest inspiracją. Na obraz przenoszą rodzajowe sceny, fragmenty życia z różnych okresów, w których tworzyli i żyli. Dzięki tym śladom, których najwartościowsze przykłady są przedstawione w tej przestrzeni, możemy spojrzeć na minione epoki, na znaczenie, jakie miał w nich pieniądź. Potrzeba powstania takiego miejsca jakim jest Centrum Pieniądza NBP jest szansą na wypełnienie pustej przestrzeni, która dotyka ważnej dla człowieka relacji pieniądź – życie. Tu może paść odpowiedź jak żyć, kiedy po drodze toczy się koło przypominające krążek monety.

■ Leszek Mądzik

Profesor Leszek Mądzik – znawca sztuki, scenograf i reżyser teatralny. Twórca koncepcji i aranżacji modułów ekspozycyjnych: "Spotkanie z pieniądzem" i „Pieniądź w sztuce”

Moduł „Pieniądź w sztuce”

PIENIĄDZ W SZTUCE